

Vigdis Hjorth er tilbage, og igen skriver hun fængslende og dybdegående om tidløse temaer

Vigdis Hjorth

Er mor død

Johanna er kunstner og har tilbragt de sidste tre årtier i USA sammen med sin mand og deres søn. Efter at manden dør, vender Johanna tilbage til sit hjemland, Norge. Hvad er tilbage af det liv, Johanna efterlod for så længe siden? Hvad forventer hun at finde, når hun vender tilbage? Hvordan skal hun bygge bro mellem fortid og nutid? I romanen følger vi Johannas selvransagelse, men også hendes forsøg på at forstå og henvende sig til sin mor, som hun ikke har haft kontakt med længe.

“Forholdet mellem mor og datter kan næppe skildres mere tilspidset og hjerteskerende end Vigdis Hjorth gør det i romanen “Er mor død”
Guri Hjeltnes, VG

“Det er dybt rystende, brutalt ærligt og klogt tænkt ... Nordisk råds litteraturpris burde være selvskreven i år.”
Inger Bentzrud, Dagbladet

“Sproglig og kompositions-mæssig pragtfuld fra Vigdis Hjorth.”
Vidar Kvalshaug, BOK365

Foto: Sara Angelica Spilling

Vigdis Hjorth er født i 1959. Hun voksede op i Oslo, men har siden boet i København, Bergen, Schweiz og Frankrig. Hun er cand.mag. i fagene idéhistorie, statsvidenskab og litteraturvidenskab. I 2016 udgav hun den anmelderroste roman *Arv og miljø*, som blev årets mest omtalte roman i Norge – og som hun vandt både Bokhandlerprisen og Kritikerprisen for. Desuden blev romanen nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris.

ISBN: 9788740662764

Er mor død

Af Vigdis Hjorth

Oversætter: Karen Fastrup

Vejl. pris 299,95

Udkommer: 4. november 2020

368 sider

Format: 140x210 mm,
hardcover med smudsomslag

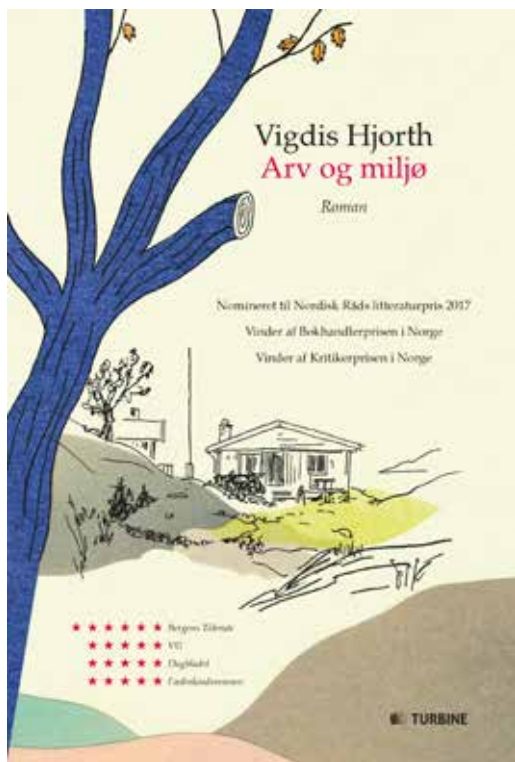
Spørgsmål til læsegruppe

- 1) Johanna ved næsten allerede fra starten, at hendes mor stadig lever. Hvilke andre måder at være død på kan titlen hentyde til?
- 2) Hvad fortæller *Er mor død* om forventninger og pligter i familien? Se evt. på allerførste side.
- 3) Johanna husker, at hendes far sagde: ”Din hjerne er forskruet” (s. 135). Hvad er forskellen på Johannas og hendes forældres måde at tænke på?
- 4) Hvordan forestiller Johanna sig, at hendes forældres forhold var? Hvilken betydning har datidens kønsroller haft for den person, Johannas mor blev?
- 5) Johanna understreger igen og igen, at da hun i sin tid rejste til Amerika, var det fordi, hun ikke havde noget valg – men hendes familie opfattede det som et valg (s. 7-8). Hvilke valg har Johanna taget? Hvilke valg har hendes familie taget?
- 6) Da Johanna tog til Amerika, skrev hendes forældre et brev, hvor de ”remsede op, hvad det havde kostet dem af penge og mentale ressourcer at opfostre mig, jeg skyldte dem en hel del” (s. 10). Hvad fortæller *Er mor død* om, hvem der har ansvar for hvem – har en mor ansvar for sin datter, eller har en datter ansvar for sin mor?
- 7) I *Er mor død* er der ofte ikke spørgsmålstejn efter spørgsmål – det gælder f.eks. titlen og når der om ”min irrationelle impuls” spørges: ”Fra hvilket dyb kom den.” (s. 9). Til gengæld er der ofte spørgsmålstejn efter sætninger, der konstaterer noget, ofte om Johannes følelser, men ikke egentlig er spørgsmål – f.eks. ”Jeg ringede til min mor for at lære hende at kende på ny?” (s. 16). Hvad fortæller denne usædvanlige brug af spørgsmålstejn om Johannas måde at tænke på, hendes tvivl og usikkerhed?
- 8) Et sted står der: ”Kun ved jævnlig kontakt kan barndommens billede af moren forandres. [...] Det er fordelen ved jævnlig kontakt, det smertefulde neutraliseres. Men det kan have sin pris. Hvilken?” (s. 30). Ja, hvilken pris? Hvad ville prisen have været for Johanna, hvis hun havde holdt kontakten til moren og dermed havde ladet billedet af moren ændre sig?
- 9) ”Hvornår blev min mor veltalende og begravede min stemmeløse mor, som jeg hele tiden hører de stumme skrig fra?” tænker Johanna (s. 106). Ja, hvornår blev hendes mor veltalende? Er det hendes mor, der er veltalende?

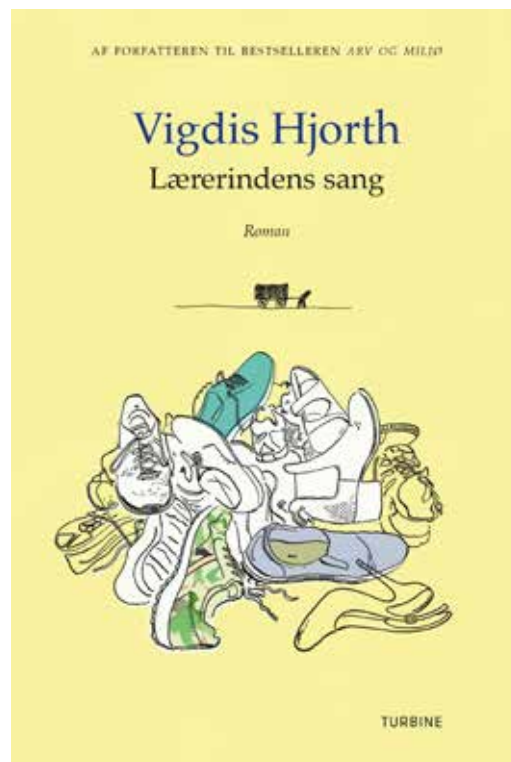

- 10) Johanna vil bare gerne have, at hendes mor skal ”på en eller anden måde anerkende min historie” (s. 104). Hvordan ser Johannas historie ud, og hvordan mon historien ser ud fra morens synsvinkel? Hvilke(n) historie(r) bliver vi som læsere præsenteret for?
- 11) Johanna tænker om sine malerier *Mor og barn 1* og *Mor og barn 2*: ”Ingen som havde skrevet om dem, havde nævnt, at moren måtte være modelleret over kunstnerens mor, det var moren som generel størrelse, der var motivet, og som mange derfor kunne forholde sig til, for når man skaber noget ud fra egne betingelser, kan det vise sig at vække genklang hos mange” (s. 64). Vigdis Hjorth har selv som forfatter oplevet det modsatte: Da hendes roman *Arv og miljø* udkom i 2016, skrev en anmelder, at handlingen mindede om Vigdis Hjorths eget liv, og debatten kom til at handle om, hvorvidt Hjorth kunne tillade sig over for sin familie at skrive det, hun skrev – for romanen handler om en kvinde, der bliver frosset ude af sin familie, da hun fortæller dem, at hun blev seksuelt misbrugt som barn af sin nu afdøde far. Hvordan kan fortællingen om Johanna som kunstner læses som en kommentar til debatten omkring Vigdis Hjorths eget forfatterskab? Hvilke tanker om, hvad kunst er og bør være, giver Vigdis Hjorth udtryk for gennem Johanna?
- 12) Johanna tænker flere gange på Henrik Ibsens *Vildanden* (bl.a. s. 105). I *Vildanden* finder pigen Hedvig ud af, at hendes far ikke er hendes rigtige far, og som konsekvens begår hun selvmord. *Er mor død* handler på samme måde om at konfrontere sin livsløgn: Den ene *Vildanden*-fortælling ligger tilbage i tiden, da Johanna gennemskuede sine forældre og forlod dem, og den anden foregår i nutiden, hvor Johanna forsøger at konfrontere sin mor med hendes livsløgn. Men i *Er mor død* slutter ingen af fortællingerne med selvmord; i stedet må alle leve videre med konsekvenserne af deres handlinger. Hvad fortæller *Er mor død* om at skulle leve med, at alle de historier, man har fortalt sig selv, er usande? Hvordan griber Johanna og hendes mor hver især det an at blive konfronteret med sin livsløgn?
- 13) ”Hvor jeg dog elsker min mor på badeværelset med barberbladet, min fordums fortvivlede mor”, tænker Johanna (s. 319). Hvorfor elsker hun denne version af sin mor?

Anbefalinger til andre romaner, der egner sig til læsegrupper

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Læs mere, og find læsegruppemateriale her.

Vi anbefaler også disse romaner
til din læsegruppe.

Tryk på linket under forsiderne,
og læs mere.

Her finder du også
læsegruppematerialet til
de pågældende titler.

God læselyst!

Hilsen Turbine